

(ร่าง) แนวทางในการยกเว้นการรับอวัยวะจากผู้บริจาคเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับแพทย์และ
ผู้ประสานงานโครงการปลูกถ่ายอวัยวะ

เรียบเรียงโดย ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุฑา
ร.พญ.สิริอร วัชรานานันท์

พิจารณายกเว้นการรับอวัยวะในกรณีที่ผู้บริจาคมีประวัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. มีอาการทางสมอง โดยอาจจะมีอาการนำ เช่น สับสน พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง
2. มีอาการแขนขาอ่อนแรงที่ไม่ทราบสาเหตุ ซึ่งรวมถึงภาวะแขนหรือขาอ่อนแรงที่สงสัยโรค Guillain Barre syndrome หรือ transverse myelitis ด้วย
3. มีรอยโรคในสมองที่เกิดขึ้นใหม่โดยไม่สามารถอธิบายความรุนแรงและอาการของโรคได้
4. ชัก (seizure) โดยไม่มีรอยแผลหรือสาเหตุความผิดปกติทางสมอง (เช่น โรคลมชักเดิม (epilepsy), โรคหลอดเลือดสมอง หรือ เลือดออกในสมองจากความดันโลหิตสูงหรือโคเคน) มาอธิบายได้อย่างชัดเจน
5. กลั้วน้ำ หรือ กลั้วลม หรือ กลืนลำบากโดยไม่มีภาวะโรคอื่นๆอธิบาย
6. มีประวัติถูกกัดหรือข่วนโดย สุนัขหรือแมวจรจัดหรือที่ไม่แน่ใจว่าจะได้รับวัคซีน (ไม่ว่าจะตั้งแต่เมื่อไหร่) หรือ สังเกตเห็นรอย สัตว์กัดหรือข่วน และผู้บริจาคอาศัย หรือเคยอยู่ในพื้นที่ ที่มีการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์/คน ภายในระยะเวลา 1 ปี ก่อนการเสียชีวิต
7. กรณีที่มีภาวะ subarachnoid hemorrhage ที่ไม่มีสาเหตุอธิบายชัดเจน และพิจารณา
  - ขอ transorbital/transsphenoid brain necropsy ย้อม fluorescence antibody เพื่อหา rabies virus หรือ ทำ pool samples (hair follicle, CSF, saliva, urine) multiple sites PCR
  - กรณีที่ recipient ยอมรับความเสี่ยงของการรับอวัยวะ พิจารณาให้ post exposure prophylaxis

*คำแนะนำเพิ่มเติม ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าในผู้บริจาค โดยอยู่ในสถาบันการแพทย์ที่สามารถทำได้และสามารถส่งชิ้นเนื้อตรวจที่สถานเสาวภาได้เลย พิจารณาทำ และส่งชิ้นเนื้อ ไปยังสถานเสาวภา เพื่อย้อมชิ้นเนื้อตรวจหาไวรัสโรคพิษสุนัขบ้า